

SHRI S.H. KELKAR COLLEGE OF ARTS, COMMERCE & SCIENCE, DEVGAD

BA SEM- III EXAMINATION, OCTOBER, 2022

COURSE NAME & CODE- GEOGRAPHY-II, Title - Geography of Maharashtra (UAGEO 301)

DATE: 25th October, 2023

TIME: 8:30 to 11:30

DURATION-03Hrs.

MAX. MARKS -100

सूचना:

- सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.
- आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या व नकाशे काढा.
- सर्व परिशिष्टे तथा नकाशे मुख्य उत्तरपत्रिके सोबत जोडा.
- उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न.1. खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा (तीनपैकी कोणतेही दोन) 20

- महाराष्ट्राचे भौगोलिक स्थान, विस्तार व सीमा यांचे राज्याच्या सर्वांगीण प्रगतीमधील योगदान स्पष्ट करा.
- महाराष्ट्रातील नदीप्रणालीचे सविस्तर वर्णन करा.
- महाराष्ट्रातील पर्जन्याची वैशिष्ट्ये व वितरण सविस्तर लिहा.

प्रश्न.2. खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा (तीनपैकी कोणतेही दोन) 20

- महाराष्ट्रातील प्रमुख मृदा प्रकार व त्यांची वैशिष्ट्ये सांगा.
- महाराष्ट्रातील अरण्यांशी संबंधित समस्या व वनसंवर्धनाची गरज स्पष्ट करा.
- महाराष्ट्रातील खनिजांचे प्रकार व त्यांचे वितरण यावर भाष्य करा.

प्रश्न.3. खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा (तीनपैकी कोणतेही दोन) 20

- महाराष्ट्रातील शेतीशी संबंधित समस्या व त्यावरील उपाययोजना सांगा.
- महाराष्ट्रातील पशुधन संसाधनांचे सविस्तर वर्गीकरण लिहा.
- महाराष्ट्रातील मामेमारीचे प्रकार व वैशिष्ट्यांचे वर्णन करा.

प्रश्न.4. खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा (तीनपैकी कोणतेही दोन) 20

- महाराष्ट्रातील प्रमुख उद्योगधंदे व औद्योगिक प्रदेशांची माहिती द्या.
- महाराष्ट्रातील वाहतुक व संदेशवहन यांचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.
- महाराष्ट्रातील औद्योगिक प्रदेश व वाहतुकीशी संबंधित समस्या व उपाय सांगा.

प्रश्न.5. अ. खालील घटक योग्य सांकेतिक चिन्हे व खुणांच्या सहाय्याने महाराष्ट्राच्या नकाशात दर्शवा.

10

i. लोहखनिज उत्पादक क्षेत्र

ii. सातपुडा पर्वत.

iii. संत्री उत्पादनासाठी प्रसिद्ध असलेले ठिकाण.

iv. औरंगाबाद-जालना औद्योगिक विभाग

v. गोदावरी नदीचा उगम

प्रश्न.5. ब. खालील आकडेवारीवरून योग्य नकाशा तंत्राच्या सहाय्याने महाराष्ट्र राज्याचा उद्देशात्मक नकाशा तयार करा.

10

अ. क्र.	जिल्हा	शिधापत्रिका धारक	अ. क्र.	जिल्हा	शिधापत्रिका धारक
1	मुंबई शहर		19	नांदेड	7,28,011
2	मुंबई उपनगर	42,41,694	20	हिंगोली	2,48,349
3	ठाणे	2,03,732	21	नाशिक	13,84,985
4	पालघर	7,16,226	22	धुळे	4,44,914
5	रायगड	7,67,897	23	नंदुरबार	3,52,403
6	रत्नागिरी	4,40,792	24	जळगाव	10,32,750
7	सिंधुदुर्ग	2,33,406	25	अहमदनगर	11,02,508
8	पुणे	19,85,864	26	अमरावती	6,96,545
9	सातारा	7,24,739	27	अकोला	4,50,687
10	सांगली	7,39,917	28	वाशिम	3,13,123
11	कोल्हापूर	9,92,060	29	बुलढाणा	6,13,365
12	सोलापूर	9,33,137	30	यवतमाळ	6,93,546
13	औरंगाबाद	8,06,184	31	नागपूर	12,71,328
14	जालना	3,83,288	32	वर्धा	3,12,273
15	बीड	1,88,033	33	चंद्रपूर	4,85,571
16	परभणी	4,19,152	34	गडचिरोली	2,51,016
17	उस्मानाबाद	3,75,950	35	भंडारा	2,83,302
18	लातूर	5,16,601	36	गोंदिया	3,01,630
